

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est. Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

.....
.....

Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim - laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo - me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

summa : τον αντίστοιχο τύπο στον συγκριτικό βαθμό

parvi : το επίρρημα στον υπερθετικό βαθμό

preti : την αιτιατική ενικού

scelus : την ονομαστική πληθυντικού

tanto dolore : την ονομαστική ενικού

nihil : την αφαιρετική ενικού στο ίδιο γένος

ei : τη γενική πληθυντικού στο θηλυκό γένος

gratius : την αιτιατική πληθυντικού θηλυκού γένους στον ίδιο βαθμό

quas : τη δοτική ενικού στο ίδιο γένος

bene : την αιτιατική πληθυντικού του επιθέτου στο ουδέτερο γένος του συγκριτικού βαθμού

rem : την αφαιρετική ενικού

mentem : τη γενική πληθυντικού

omnes : την αφαιρετική ενικού στο ίδιο γένος

cruciatus : την αφαιρετική ενικού.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

investiga: το γ' πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα στην ίδια έγκλιση και φωνή

mitte : το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή

rediens : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή

deduc : το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή

noli : το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα

sit : το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού

adfectus est : το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή

possit : το απαρέμφατο του παρακειμένου

gerendi : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην παθητική φωνή

administrandi : το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού στην ίδια φωνή

colendo : την αφαιρετική του σουπίνου

proponebam : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή

conformabam : το απαρέμφατο μέλλοντα στην παθητική φωνή

expetendo : το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή

obicere : τη μετοχή του μέλλοντα στην ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους.

Μονάδες 15

Γ1α. «tu hominem investiga»: να επαναδιατυπώσετε την πρόταση, ώστε να εκφράζεται απαγόρευση και με τους δύο τρόπους.

Μονάδες 4

Γ1β. «rediens»: να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχη πρόταση, ώστε να εκφράζει το σύγχρονο σε σχέση με το ρήμα της πρότασης, στην οποία ανήκει.

Μονάδες 2

Γ1γ. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:
Epheso, tecum, nihili, dolore, cupidus, gerendi, tot, mortis, me.

Μονάδες 9

Γ2α. «**ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi**»:

Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1), να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Γ2β. «**cogitando homines excellentes**» : να γίνει η γερονδιακή έλξη (μονάδες 3) και να αιτιολογηθεί αν είναι υποχρεωτική (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Γ2γ. «**Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam**»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Cicero dicit**».

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Αναζήτησε τα ίχνη του ανθρώπου, παρακαλώ, και με πάρα πολύ μεγάλη επιμέλεια είτε στείλε τον στη Ρώμη, είτε φέρε τον μαζί σου επιστρέφοντας από την Έφεσο. Μη σε απασχολεί πόσο κοστίζει ο άνθρωπος· γιατί έχει μικρή αξία, όποιος είναι τόσο τιποτένιος (τέτοιος μασκαράς). Αλλά εξαιτίας της ελεεινής πράξης και του θράσους του δούλου τόσο πολύ οργίστηκε ο Αίσωπος, ώστε τίποτα δεν θα μπορούσε να είναι πιο ευχάριστο σ' αυτόν από την επανάκτηση του δραπέτη.

Αυτές εγώ πάντοτε έβαζα μπροστά μου ως παράδειγμα θέλοντας να διοικώ καλά και να διαχειρίζομαι την πολιτεία. Με το να λατρεύω και να αναλογίζομαι τους έξοχους άνδρες διαμόρφωνα την ψυχή και το πνεύμα μου. Γιατί έτσι, δηλαδή με το να επιδιώκω μόνο τον έπαινο και τη δόξα και με το να θεωρώ ότι έχουν μικρή αξία όλα τα βάσανα του σώματος κι όλοι οι θανάσιμοι κίνδυνοι, μπόρεσα να ριχτώ σε τόσος πολλούς και τόσο μεγάλους αγώνες για τη δική σας σωτηρία.

B1

superiore
minime
pretium
scelera
tantus dolor
nulla re
earum
gratiores
cui
meliora
re
mentium
omni
cruciatu

B2

investiganto
misistis
redeunt
deduxerit
non vis
essemus
adficeris(-re)
potuisse
gererentur
administravisses
cultu
proposuissent
conformatum iri
expetivero
obiectura

Γ1α. Noli hominem investigare!
Ne hominem investigaveris!

Γ1β. dum redis

Γ1γ. Epheso : αφαιρετική που δηλώνει απομάκρυνση από τόπο στο
rediens

tecum: εμπρόθετος προσδιορισμός συνοδείας στο deduc

nihili: γενική κατηγορηματική της αξίας στο est

dolore: αφαιρετική του μέσου στο adfectus est

cupidus: επιρρηματικό κατηγορούμενο τρόπου στο ego

gerendi: γενική του γερουνδίου ως γενική αντικειμενική στο cupidus

tot: επιθετικός προσδιορισμός στο dimicationes

mortis: γενική επεξηγηματική στο pericula

me: αντικείμενο στο obicere

Γ2α. Δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση που εισάγεται με τον σύνδεσμο **ut nihil** γιατί είναι αποφατική, εκφέρεται με υποτακτική γιατί το αποτέλεσμα στα λατινικά θεωρείται υποκειμενική κατάσταση, χρόνου ενεστώτα (**possit**) γιατί εξαρτάται από ρήμα

αρκτικού χρόνου (adfectus est: παρακείμενος με σημασία ενεστώτα) δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Ισχύει η ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση). Στην κύρια πρόταση προηγείται η δεικτική αντωνυμία **tanto**. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του αποτελέσματος.

Γ2β. *hominibus excellentibus cogitandis*: η γερονδιακή έλξη είναι προαιρετική, γιατί πρόκειται για απρόθετη αφαιρετική του γερονδίου με αντικείμενο σε αιτιατική.

Γ2γ. Cicero dicit eas se, cupidum bene gerendi et administrandi rem publicam, semper sibi proponere.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΧΑΤΖΗΤΣΟΜΠΙΑΝΗ Μ. – ΧΟΝΔΡΟΥ Α.